

11.11.11

VECHT MEE TEGEN ONRECHT

Foto: Betty Bex

11.11.11 in 2013

INHOUD

VOORAF

3 11.11.11 in 2013

CAMPAGNE

4 Ik Kook Van Woede: een terugblik

BELEID

12 Vijf dossiers

15 Eerste Think Global Day
over ongelijkheid

15 Twee acties

ZUIDEN

17 Congo en Burundi

18 Indonesië en de Filipijnen

19 Ecuador en Peru

20 Haïti

OOK LOKAAL

21 Vernieuwende projecten,
een groot succes

22 4de pijler opgenomen
in de noord-zuidbeweging

22 Ondersteuning van het
lokale noord-zuidbeleid

CULTUUR

23 Bato Congo en MOOOV

24 Muziek, frieten en een vleugje inhoud

DE CIJFERS

25 De ecologische voetafdruk van 11.11.11

26 Resultatenrekening

28 Opbrengst campagne 2013

LIDORGANISATIES

ORGANIGRAM

CONTACT

COLOFON

Werken mee: Steven Bracke, Lore Bertrem,
Wanda Crepeele, Hanne Eerdekens, Sarah Lamote,
Jan Leysen, Dirk Peeters, Jonas Raeymaekers,
Greet Schaumans, Dré Smessaert, Annelies Smets,
Walter Struyf, Geertrui Van Eynde, Anita Van Hoof,
Matthias Van Milders, Hendrik Van Poele,
Kris Vanslambrouck

Eindredactie en tekstcorrectie: Marieke Bastiaens,
Myriam Keustermans

Vormgeving: Leo Willekens

Druk: Nevelland. Gedrukt op 100% gerecycleerd papier.

V.U.: Bogdan Vanden Berghe

Vlasfabriekstraat 11, 1060 Brussel

2013 was alweer een zeer vol jaar voor 11.11.11. Steeds meer slagen we erin om niet alleen rond 11 november ons punt te maken. Ook de rest van het jaar zijn we aanwezig, in de politieke wereld, in de media en ook op straat. In 2013 stond voedsel centraal en dat lieten we zien op tal van dorpspleinen, in scholen en op activiteiten. 300 scholen en 804 soepacties bereikten meer dan 150.000 mensen met de boodschap 'Ik Kook Van Woede'. Met onze inhoudelijke dossiers over landroof, voedselspeculatie, biobrandstoffen en schone lucht versterkten we onze boodschap: er is genoeg voedsel, en toch hebben nog steeds 842 miljoen mensen honger. Wat is hier aan de hand?

Met zijn allen bereikten we op deze manier de politieke wereld. Dankzij onze inspanningen nam ons land een zeer progressief standpunt in over biobrandstoffen. Het blokkeerde een Europese wetgeving die niet minder maar net meer biobrandstoffen in onze auto zou toelaten. België stak hier zijn nek uit: amper drie andere Europese landen deelden onze mening.

We trokken niet alleen politici aan hun mouw. Door ons dossier over voedselspeculatie trok Belfius zich als eerste bank terug uit fondsen die speculeren met voedsel. Dat was niet eenvoudig, maar in een brief aan 11.11.11 gaf de bank zelf aan dat het de moeite waard was: "Uw positieve kritiek heeft ons aan het denken gezet en tot concrete beslissingen gebracht", aldus Belfius-directeur Michel Lutgens.

Toch was 2013 niet alleen een jaar van overwinningen. Ondanks stevige kritiek op het klimaatbeleid bleef de Vlaamse regering vasthouden aan de aankoop van

buitenlandse 'schone lucht' om haar klimaatdoelstellingen te halen. Ondanks herhaalde waarschuwingen niet op de kap van de allerarmsten te besparen sneed België opnieuw stevig in het budget ontwikkelings-samenwerking. En hoewel we erger konden vermijden, bloedt ons hart als we denken wat er met het geld had kunnen gebeuren.

Afgelopen jaar was dus opnieuw een met vele hoogtes en enkele laagtes. Is de we-

reld een betere plek geworden dan voorheen? Een beetje. Maar we beseffen dat na dag dat we nog erg veel werk voor de boeg hebben. Dat kunnen we niet doen zonder jouw steun en inzet, waarvoor opnieuw erg veel dank.

Geniet samen met ons van deze terugblik. We zien je graag weer op een van onze activiteiten, debatten of online op Facebook of Twitter.

Bogdan Vanden Berghe,
algemeen directeur 11.11.11

Jos Geysels, voorzitter 11.11.11

Ann Verstraeten

Bobette Ngiedi Lelo

Wij koken van woede

Genoeg voedsel, toch honger

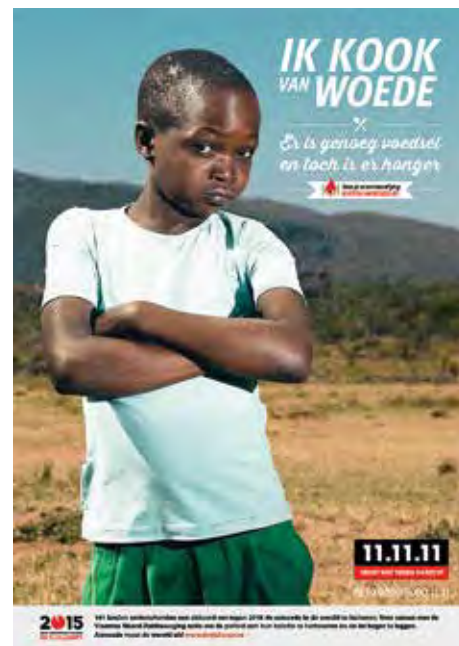
842 miljoen mensen wereldwijd lijden honger. Dat is 1 op 8. Nog eens 1 miljard mensen heeft geen toegang tot kwalitatief en gezond voedsel. Schandalig, want er zijn haalbare oplossingen om de honger blijvend aan te pakken. De wereld produceert vandaag immers al anderhalve keer meer voedsel dan nodig om iedereen te voeden. Dat maakt ons woest. Daarom besloten wij om in 2013 campagne te voeren over recht op voedsel.

Honger, hoe kan dat?

Er zijn verschillende oorzaken van honger in de wereld. Die zijn gekend, maar we zien ze niet weerspiegeld in het beleid van onze regering of internationale instanties als Europa. Daarom werkte 11.11.11 zelf een beleid tegen de honger uit. Daarin focus-ten we op vier eisen: gok niet met voedsel, geen voedsel in de tank, stop land- en waterroof en een duurzaam voedselbeleid.

1, 2, 3 ... start

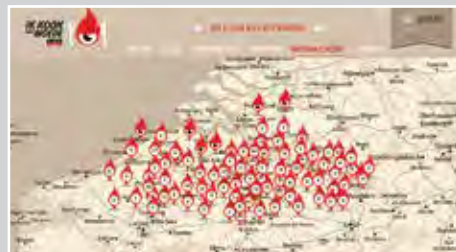
Naast politici beïnvloeden, wilden we met onze campagne ook de mensen in Vlaanderen sensibiliseren en mobiliseren. Onze eigen vrijwilligers kwamen als eerste aan de beurt tijdens een spetterende kick-off op 21 september. Ze leerden er alles wat ze

moesten weten om succesvol campagne te voeren, waaronder de link tussen

De Ik Kook Van Woede-campagne in cijfers

- Er werden **804** Ik Kook Van Woede-soepacties georganiseerd: 348 door groepen, 294 op school, 85 door bedrijven en 77 in de horeca
- De soepacties bereikten meer dan **150.000** mensen
- **80.000** leerlingen deden mee aan ikkookvanwoede@school
- Meer dan **6.000** mensen maakten een Angry Food Face op de campagnewebsite
- **20.000** vrijwilligers gingen op pad
- Er waren **571** fondsenwervende activiteiten in **252** Vlaamse gemeenten
- **795** bakkers verdeelden **1.441.420** broodzakken over heel Vlaanderen
- **84** bibliotheekpakketten gingen de deur uit

Karen De Broeck

speculaaspasta en voedsel speculatie en hoe je fantastische soep kan maken.

En actie!

Die kennis kwam goed van pas. Want in het weekend van 18-20 oktober serveerden vrijwilligers op maar liefst 804 plaatsen Ik Kook Van Woede-soep. Je kon ze vinden op straat, in bedrijven, horecazaken, scholen ... En in de weken die daarop volgden kregen we een indrukwekkend staaltje creativiteit te zien. Wandelingen op mijnterrils, speciaal ontworpen liedjes, gezinsuitstapjes en tal van andere activiteiten brachten een schitterende 6.052.732 euro op. Bedankt daarvoor!

“We bereikten tijdens deze campagne een heleboel nieuwe enthousiastelingen” ■

Boze gezichten

Ook met de speciaal voor de gelegenheid ontworpen website www.ikkookvanwoede.be bereikten we een ruim publiek. Meer dan 6.000 mensen ondertekenden onze campagne-eisen door met ingrediënten op een bord hun eigen Angry Food Face samen te stellen. Onder meer dankzij onze soepactie en deze website, bereikten we een heleboel nieuwe enthousiastelingen.

Lange mouwen

Er stond na de campagne geen politiek topmoment op het programma. Om toch met ons eisenpakket en de meer dan 6.000 'handtekeningen' de regering aan de mouw te kunnen trekken, riepen we zelf een bijzondere ministerraad samen na de campagne. Ministers Labille (ontwikkelingssamenwerking) en Wathélet (leefmilieu en energie) waren present. Minister Geens (financiën) gaf spijt genoeg op het laatste moment verstek. De politieke kopstukken waren het eens met onze analyse en beloofden alvast actie.

Angry Food Faces

Online kon je de campagne steunen door een Angry Food Face te maken. 6.148 mensen gaven gehoor aan de oproep. Met leuk resultaat.

Op school en op festivals lieten heel wat kinderen zich erdoor inspireren. Ze trokken allemaal een boos gezicht tegen de honger.

Kathleen Cuyper

**IK KOOK
VAN WOEDE**

Vlaanderen kookt van woede

Dat Vlaanderen verontwaardigd is over het hongerprobleem bleek heel duidelijk tijdens het weekend van 18, 19 en 20 oktober. In heel Vlaanderen gingen vrijwilligers aan de slag om eigen Ik Kook Van Woede-soepacties op poten te zetten. Waarom soep? Je kan het maken met lokale groenten en restjes, het is simpel te bereiden en eenvoudig te serveren. Kortom, het ideale ingrediënt voor deze actie.

De leden van de GROS van Turnhout reden rond met een zelfgemaakte soepbakfiets. Ecologisch en opvallend!

“Abadabukileyo kookt vanavond van woede. En voor één keer vinden we dat leuk”.

[CC Nova Wetteren](#)

Mondiale Raad Turnhout

Heel wat groepen verschenen met hun actie in de plaatselijke pers.

"Leuk gevolg van soepacties gisteren: Nederlandse Radio 2 geïnteresseerd in term 'woedesoep'. Wat is dat precies en wat zit erin?"

Hendrik Van Poele, 23 oktober

Hanne Eerdekens

De Neerpeltse politici wisten alles over onze campagne, want er was overheerlijke Ik Kook Van Woede-soep op de gemeenteraad.

"Lang leve de #hulpvandetante voor Ik Kook Van Woede."

Kristof Andries,
KLJ Wolvertem

Griet Lenaerts

Chef Davy De Pourcq bracht de woedesoep van Gentse 11.groepen op smaak.

Buurtbewoners in Borgerhout leggen een speelterrein aan terwijl ze koken van woede. "Wij verzetten bergen", klinkt het vrolijk.

Betty Bex

Ikkookvanwoede@school

Scholen vol woeste kinderen

Nadat vrijwilligers aan zo'n 150.000 mensen soep geserveerd hadden tijdens het Ik Kook Van Woede-weekend, kon en wilde de jeugd niet achterblijven. Op 25 oktober werden de leerlingen van 294 scholen ziedend door de ongelijke verdeling van voedsel in de wereld. Duizenden kinderen, leerkrachten en ouders staken de handen uit de mouwen om onze boodschap te verspreiden.

"Studenten vragen oplossing voor hongerprobleem."

Bram Cleys

"Knappe reportage van Ikkookvanwoede@school in @karrewietketnet." Greet De Prins

Voor de leerlingen van de Hotelschool Hasselt heeft lekkere soep sinds 25 oktober nog weinig geheimen.

Een brede glimlach, maar toch ook een vleugje spanning op de gezichten van de leerlingen van het Aarschotse Sint-Jozefs-college. Want zij kregen bezoek van ROB-TV.

Ann Verstraeten

18 lessen van 12 organisaties

Over recht op voedsel bieden heel wat organisaties uitstekend lesmateriaal voor het secundair onderwijs. Liever dan daar nog eigen lespakketten naast te leggen, koos 11.11.11 er in 2013 voor om het bestaande materiaal te bundelen. Het enthousiasme en de wil tot samenwerking was meteen groot bij alle organisaties. Het resultaat: een lessenbundel van achttien lessen en twaalf organisaties die door de leerkrachten erg positief werd onthaald.

De scharlaken pompelmoes

11.11.11 werkt al verschillende jaren samen met Djapo voor zijn aanbod voor het basisonderwijs. 243 scholen gingen aan de slag met het luisterspel 'De Scharlaken Pompelmoes' en de educatieve pakketten die erbij horen.

Politieke afsluiter van de campagne

Op 6 december had 11.11.11 een afspraak met ministers Labille (ontwikkelingssamenwerking), Wathelet (leefmilieu en energie) en Geens (financiën). Deze laatste gaf spijtig genoeg verstek op het laatste moment. Op deze bijzondere ministerraad legden we de ministers onze campagne-eisen voor. We overhandigden ook de meer dan 6.000 Angry Food Faces die we hadden verzameld om onze eisen kracht bij te zetten.

Samenwerken graag

Beide excellenties maakten duidelijk dat ze de analyse van 11.11.11 delen: honger is geen kwestie van schaarste, maar van gebrekkige verdeling. De oorzaken ervan zijn complexer geworden en liggen verspreid over verschillende bevoegdheden. Honger kan maar de wereld uit als alle ministers mee aan die kar trekken. Daarom beloofde minister Labille om zo snel mogelijk een interministeriële conferentie te organiseren.

“Excellenties delen analyse 11.11.11” ■

Zo zou hij ervoor zorgen dat ontwikkelingssamenwerking wordt opgenomen in alle departementen van de regering. Bovendien vindt hij het noodzakelijk dat zijn

departement een sterkere rol kan opnemen in de Belgische vertegenwoordiging bij belangrijke instellingen als de Wereldbank en het IMF. Ook op internationaal vlak zal België blijven pleiten om ontwikkelingsdoelstellingen te verankeren in alle beleidsterreinen.

Beloofd is beloofd

Verder noemde minister Labille de blijvende speculatie op voedsel een schande. Staatssecretaris Wathelet van zijn kant engageerde zich om op de Europese Raad te pleiten voor een zo laag mogelijke bijmenging van biobrandstoffen afgeleid van voedsel in de transportbrandstoffen. Ondertussen weten we dat hij die belofte is nagekomen.

Oplossingen voor een wereld zonder honger

Veel volk op het voedseldebate in de KVS in Brussel, begin november. Schrijver en activist Tristram Stuart, de Senegalees Mignane Mamadou Diouf en 11.11.11-beleidsmedewerker Jan Van de Poel legden de pijnpunten van het voedselsysteem bloot en stelden oplossingen voor.

Tristram Stuart, initiatiefnemer van Feeding the 5000 in verschillende landen, strijdt tegen voedselverspilling. “De kleinhandel gooit tonnen fantastisch voedsel weg omdat het niet aan de cosmetische norm beantwoordt”, argumenteerde hij. Met een klapproos op zijn trui, symbool van herdenking van de Eerste Wereldoorlog, herinnerde hij eraan dat het tijdens de oorlog gewoon verboden was voedsel weg te gooien of aan dieren te voederen.

Mignane Mamadou Diouf, van de Senegalese koepelorganisatie van ngo's en coördinator van het Senegalees Sociaal Forum, benadrukte de nefaste gevolgen die de westerse voedselverspilling heeft voor de inwoners van zijn land: “De grond die we nodig hebben om zelf uit de armoede te geraken, wordt vandaag gestolen door buitenlanders.” En ook de teelt van gewassen voor biobrandstoffen is hem een doorn in het oog. “We hebben alles om ervoor te zorgen dat niemand op deze planeet nog honger moet lijden, maar ondoordachte politieke beslissingen verhinderen een oplossing.”

Lokaal in de weer voor 11.11.11

Ook in 2013 zagen we tonnen creativiteit om 11.11.11 aan de man of vrouw te brengen. Een kleine selectie en eerbetoon aan de duizenden vrijwilligers die het beste uit zichzelf puurden.

ANTWERPEN Verkoop van biogroente-pakketten in Heist-op-den-Berg

In 2013 besloten Lies Ledegen en haar teamgenoten om de verkoopactie voor 11.11.11 eens over een andere boeg te gooien. Lies kocht regelmatig groenten bij een bio-boer die in het verleden ook al had meegewerkt aan acties voor onder andere Music for Life. De link tussen biogroenten en de Ik Kook Van Woede-soepacties was gauw gelegd en het idee om biologische groentepakketten te verkopen ontstond.

Met zo'n pakket van wortelen, prei en knolselder konden mensen dan hun eigen woedsoup maken. De boer schonk zowel de groenten als papieren zakken om ze in te verpakken. Het team verkocht de pakketten aan 6 euro voor de deur van de bakker in deelgemeente Zonderschot, onder de slogan 'Eet eens soep bij je brood'. Lies was heel tevreden over de actie: "Ik denk wel dat dit voor herhaling vatbaar is. Onze ploeg was enthousiast en we hebben ook een aantal nieuwe mensen die mee kwamen helpen."

Hanne Eerdeken

LIMBURG Lagere school geeft het voorbeeld in Dilsen-Stokkem

Ieder jaar rond 11 november ontpoppen de leerlingen van het vijfde en zesde leerjaar van de basisschool zich tot echte verkopers. Onder leiding van meester Maurice gaan ze samen met enkele leerkrachten van deur tot deur met fluostiften, wenskaarten en vooral veel goesting. De kinderen weten goed voor welk doel ze rondgaan. De gedreven onderwijzer werkt eerst met het educatieve materiaal van 11.11.11 in de klassen, want Maurice vindt het belangrijk dat ze goed ingelicht zijn over het waarom van de actie en over het campagnethema. Na schooltijd kunnen de vijfde- en zesdejaars die dat willen meelopen van deur tot deur. Wat de leerlingen vooral is bijgebleven dit jaar, is de lekkere Ik Kook Van Woede-soep die ze samen hebben klaargemaakt. Die kookten ze met groenten en overschotten die ze van thuis mochten meenemen. Ook hun ouders kwamen een kommetje soep drinken, kregen wat informatie en werden uitgenodigd om mee te gaan met de deur-aan-deuractie. En zo geven de kinderen hier het goede voorbeeld.

Jan Leysen

OOST-VLAANDEREN Alles-of-niets-wandeling in Nevele

In 2013 organiseerde de 11-groep voor het eerst een alles-of-nietswandeling, een confrontatie met de kloof tussen arm en rijk. Aan welke kant van die kloof je wordt geboren en of je genoeg te eten hebt, hangt af van geluk. De wandelaars kwamen langs een aantal tussenstops, waar ze een opdracht moesten uitvoeren: eendjes vissen, een Angry Food Face maken of een kaart trekken. Trok je een pechkaart, dan was je geboren in het armere deel van de wereld en kreeg je een klein hapje te eten. Trok je echter een kaart met 'oef' erop, dan had je geluk. Je werd rijk geboren en kon genieten van een genereuze portie lekkers. De 11-groep van Nevele probeert graag iets nieuws uit. Telkens geven ze op hun eigen straffe manier de 11.11.11-campagneboodschap aan de mensen mee. En ze slagen erin om hen met een creatief concept te lokken naar hun campagneactiviteit. Op deze eerste editie van de wandeling waren er maar liefst 120 deelnemers.

**Opbrengst
campagnejaar 2013
€ 6.052.732**

WEST-VLAANDEREN Junior koks gezocht in Diksmuide

Op 8 november organiseerde de Noord-Zuidraad zijn jaarlijkse 11.11.11-instuif. Dit jaar stond die in het teken van 'Ik Kook Van Woede. Er is genoeg voedsel en toch is er honger'. Daarom ging Diksmuide op zoek naar zijn eigen junior koks. Alle lagere scholen werden uitgenodigd om een duurzaam gerecht te bereiden, dat op de instuif zou voorgesteld en verkocht worden. Elke school of klas die zijn deelname bevestigde, kreeg iemand van de Noord-Zuidraad op bezoek. Die lichtte de campagne en de actie toe aan de leerkrachten en stelde hen de uitdaging voor: een gerecht bereiden op basis van zo veel mogelijk lokale en ecologisch geteelde ingrediënten en fairtrade producten. Voor de aankoop van deze ingrediënten kregen de deelnemende klassen een budget ter beschikking. Uiteindelijk namen tien klassen uit verschillende lagere scholen deel. Op de instuif beoordeelde een deskundige jury de gerechten. Daarna serveerden de leerlingen ze aan de bezoekers. De opbrengst ging, samen met die van de traditionele spaghetti, integraal naar de 11.11.11-actie.

VLAAMS-BRABANT EN BRUSSEL Erasmus Hogeschool Brussel 'vreet wijs!'

De tweedejaarsstudenten Sociaal Cultureel Werk van de Erasmus Hogeschool zetten zich keihard in. Op vier weken tijd stoomden ze een hele dag klaar rond het thema voedsel. Ze startten met een soepactie aan de schoolpoort, natuurlijk met soep gemaakt van voedseloverschotten. De soep die nog over was brachten ze op zijn beurt naar een daklozenorganisatie om de hoek. De actie was een groot succes, met tachtig liter soep voor alle studenten, docenten en zelfs de directie. Daarna bouwden ze alle trappenhallen om. Zo legden ze het verhaal van voedseltekorten en voedselverspilling op een luchtige en interactieve manier uit aan iedereen die voorbijkwam. Het verhaal eindigde in de refter, waar de studenten zelf kookten met 'food waste', verworven door na schooltijd te gaan 'dumpster diven' in containers om de hoek. En alsof dit nog niet genoeg was, experimenteerden ze met 'de nieuwe keuken', insecten. Hun actie was in de eerste plaats sensibiliserend bedoeld, maar door verschillende donaties konden ze toch geld overhandigen aan 11.11.11. Goed gedaan!

Mede naar aanleiding van onze campagne over recht op voedsel lieten we onze ministers niet op beide oren slapen. En dat leidde soms tot verrassende resultaten.

Belgische banken op de korrel

Voedselspeculatie, of gokken op de beurs met voedsel, veroorzaakt sterke schommelingen in de prijzen van basisvoedsel. Dat is nefast voor de mensen in het Zuiden, die vaak tot 80% van hun inkomen moeten besteden aan hun dagelijkse maaltijden. Wanneer de prijzen van bijvoorbeeld rijst of maïs sterk stijgen, kunnen ze niet anders dan besparen op essentiële uitgaven als gezondheidszorg of onderwijs.

Daarom publiceerde 11.11.11 samen met CNC-D-11.11.11, SOS Faim, Oxfam-Solidariteit, RFA en Fairfin in juni het rapport

“Belfius trekt zijn handen af van voedselspeculatie.

Of hoe naming & shaming wel degelijk iets uithaalt.@www11be”

Sara Vandekerckhove@

svandekerckhove, 9 januari 2014

‘De betrokkenheid van Belgische banken bij voedselspeculatie’. Ze brachten maar liefst 28 fondsen en tal van financiële producten aan het licht waarmee banken investeren in grondstoffen voor een totaal van 3,7 miljard euro. “En dat is nog maar het topje van de ijsberg”, aldus de onderzoekers.

Ook de VN en andere organisaties wezen al herhaaldelijk op de nefaste invloed van gokken met voedsel. Of, zoals Europees commissaris Michel Barnier stelde: “Voedselspeculatie is een schande.” De zes ngo’s vroegen dan ook dat de betrokken banken zich uit de fondsen zouden terugtrekken en het geld herinvesteren in ethische alternatieven. Deze vraag viel niet in dovemansoren. Begin 2014 kondigde Belfius aan dat het grondstoffenfonds definitief uit haar aanbod is geschrapt. Een goed begin, dat vast en zeker vervolgd wordt.

Volle maag vs. gevulde tank

32% van de bewerkte landbouwgrond en 220 miljoen euro. Dat zijn de cijfers die betrekking hebben op de Belgische biobrandstoffen. Zowat één derde van de gewassen die onze boeren telen zijn bedoeld voor onze tank. Meer nog, van wat Europees verbruikt wordt, kunnen 100 miljoen mensen eten. Een publieksonderzoek van 11.11.11 heeft aangetoond dat twee op drie Vlamingen denken dat biobrandstoffen erg nuttig zijn, terwijl ze juist één van de structurele oorzaken van honger vormen. Daarom schreef 11.11.11 de paper **‘Misverstanden over biobrandstoffen’**.

Tegen 2020 moet 10% van de Europese transportbrandstoffen uit hernieuwbare energie bestaan. Europa is niet in staat hiervoor zelf de grondstoffen te leveren. Maar invoer heeft een grote impact op landroof en ontbossing, op de voedselprijzen en op de keuze van teelt. En dus ook op de wereldwijde honger. Bovendien zijn biobrandstoffen soms zelfs slechter voor het klimaat dan fossiele brandstoffen.

In België leek men niet wakker te liggen van de problematiek. Het parlement keurde in juni 2013 een verhoging goed van het percentage biobrandstof dat toegevoegd wordt aan de transportbrandstoffen. Na het 11.11.11-rapport echter, blokkeerde staatssecretaris Wathélet in december samen met enkele andere landen een slecht voorstel over biobrandstoffen in de Europese Raad.

Spencer Green/AP/Reporters

"Schone lucht kopen we wel in het buitenland. 194 miljoen euro die we beter in ons energiebeleid investeren. #COP19"
Jill Peeters@weervrouwJILL, 20 november 2013

Aankoop schone lucht ontspoord

In november 2013, net wanneer minister Schauvliege en staatssecretaris Wathlet deelnamen aan de onderhandelingen op de VN-klimaattop in Warschau, bracht 11.11.11 een nieuw dossier uit. De titel was scherp: **'Het federale en Vlaamse aankoopbeleid in emissierechten. Hoe België met 'schone' lucht zijn Kyoto-doelstellingen afkocht'**. De Kyotodoelstelling 2008-2012 moest de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen verminderen. België had dat doel voor meer dan de helft bereikt door 'schone' lucht aan te kopen in het buitenland. De federale regering voor een bedrag van bijna 160 miljoen euro en Vlaanderen voor bijna 40 miljoen euro. Deze aankopen deden ernstige vragen rijzen inzake duurzaamheid en klimaatwinst.

Onze politieke eisen in het dossier waren dan ook duidelijk. (1) Geef absolute voorrang aan binnenlandse maatregelen en plaats een limiet op de aankoop van schone lucht. (2) Wat je toch aankoopt, moet controlebaar en duurzaam zijn. Stem af met de andere beleidsniveaus. (3) Communiceer duidelijk en open over je beslissingen.

Met het dossier plaatsten we de problematiek op de politieke agenda. Kort na het verschijnen ervan volgde een pittig debat in het Vlaamse parlement en we kwamen ook uitvoerig in de pers. Maar ons werk is nog lang niet af. Het wordt zeker vervolgd in 2014.

Paulo Whitaker/Reuters

Geen lapmiddelen tegen landroof

Machtige binnen- en buitenlandse investeerders verwerven wereldwijd enorme stukken land. Dit gaat ten koste van de oorspronkelijke eigenaars ervan, die samen met hun landbouwgrond hun bron van inkomsten en voedsel verliezen. Het gros van deze deals vindt plaats in ontwikkelingslanden. Niet toevallig, de investeerders maken immers handig gebruik van de zwakke juridische context van die staten om zonder al te veel moeite het levensnoodzakelijke land van de lokale bevolking over te nemen.

Helaas is België in hetzelfde bedje ziek. In het rapport **'De wedloop om land: Belgische medeplichtigheid in de nieuwe wereldwijde Far West'** kaart 11.11.11 samen met CNCD-11.11.11, AEFJN, Entraide et Fraternité, FIAN België, Oxfam-Solidariteit en SOS Faim de

rol van de Belgische overheid en bedrijven in de wedloop om land aan. Vooral de import van soja en palmolie en het federale beleid rond biobrandstoffen dragen bij tot landroof in het Zuiden. Hoewel het federale én het Vlaamse parlement jaren geleden al een resolutie tegen landroof goedkeurden, zijn er amper mechanismen om de acties op het terrein op te volgen en krijgen andere belangen in de praktijk nog steeds voorrang. In het rapport doen de ngo's dan ook een aantal aanbevelingen voor een dwingend en samenhangend beleid.

"#Landroof ondergraaft de engagementen rond duurzaamheid en voedselzekerheid van ons land"
Bert D'hondt@bert_d 10 juni 2013

BIO hervormd dankzij dossier 11.11.11

Op 5 december 2013 stemde het federale parlement over de hervormingsplannen van de Belgische Investeringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden (BIO). Bijna twee jaar eerder, in februari 2012, had 11.11.11 aan het licht gebracht dat dit fonds zijn geld niet altijd investeerde in projecten die te maken hebben met ontwikkelingssamenwerking, hoewel het bijna volledig gefinancierd wordt met middelen daarvoor. Het geld ging onder andere naar fitnesscentra, ecologisch onverantwoorde aspergeteelt, steenkoolcentrales, luxehotels ... Bovendien verliep een groot deel van de investeringen via belastingparadijzen.

Einde belastingparadijzen

Het rapport van 11.11.11 creëerde veel ophef. Daarom besliste de regering om de wantoestanden aan te pakken. In de toekomst zou het voor BIO onmogelijk worden om bedrijven te financieren via financiële constructies met staten waar minder dan 10% belastingen betaald moeten worden of die bankgegevens niet willen delen met andere belastingdiensten. Daarmee kwam de overheid tegemoet aan onze eis dat BIO moet wegtrekken uit belastingparadijzen.

Ontwikkeling brengt op

De voornaamste reden waarom het fonds investeert in zaken die weinig te maken hebben met ontwikkeling, is opbrengst. Bij de oprichting werd bepaald dat de projecten waar BIO geld in stopt, een opbrengst van om en bij de 5% moeten genereren. Dit contrasteert niet alleen met veel ontwikkelingsdoelstellingen, het maakte ook dat winst op het voorplan kwam te staan. 11.11.11 had enkele voorstellen om hier

“Hard aan gewerkt @www11be
Blijft echter klein stapje

van grondiger hervormingsproces:
Wetswijziging BIO is gepubliceerd“

Jan Van de Poel @jan_vandepoel

21 februari 2014

iets aan te doen, waaronder de oprichting van een bijzonder fonds binnen BIO dat van de rendementsverwachting zou worden vrijgesteld. De regering is bij de hervorming echter niet ingegaan op deze voorstellen.

Verscherpte controle?

Naast deze financiële eisen heeft 11.11.11 ook altijd gepleit voor meer transparantie in het fonds. Sinds de hervorming moet BIO een beheersovereenkomst afsluiten met de overheid. Dat biedt de mogelijkheid om de verwachte resultaten van het fonds gedetailleerd vast te leggen en na te gaan of ze effectief gehaald worden. Toch had de regering nog een stapje verder mogen gaan. Concrete selectiecriteria voor bedrijven die in aanmerking komen voor financiering ontbreken, net als nauwkeurige informatie per land en project over de financiële én maatschappelijke impact ervan.

“De hervorming was goed, maar niet goed genoeg” ■

11.11.11 vindt de hervorming zeker een stap in de goede richting. Maar de regering had best nog verder kunnen gaan. Om te vermijden dat ontwikkelingsgeld nog langer wordt gebruikt voor de bouw van vijfsterrenhotels of sportcentra, moet ook de verwachte winstmarge aangepakt worden.

11.11.11

92 organisaties protesteren tegen zoveelste besparingsronde

Op 10 oktober verzamelde een brede coalitie middenveldorganisaties voor een speedactie aan het kabinet van begrotingsminister Olivier Chastel. Reden voor de actie was de zoveelste besparing op het budget ontwikkelingssamenwerking. Op drie jaar tijd werd al voor 762 miljoen euro in het budget geknipt.

Meer dan 400 actievoerders legden bloemen en foto's neer om hulde te brengen aan de slachtoffers die zullen vallen door de bezuinigingen op ontwikkelingssamenwerking omdat hun projecten niet meer kunnen doorgaan. Sinds 2012 wordt ontwikkelingssamenwerking systematisch geraakt door de besparingen. Door het voortdurend schrappen en blokkeren van voorziene middelen wordt het moeilijker plannen. Dat maakt de samenwerking on-

voorspelbaar en daarom minder doeltreffend. En dat terwijl ontwikkelingssamenwerking net een zaak is van lange termijn.

De actie kon jammer genoeg het grootste deel van de besparingen niet terugdraaien, al is uiteindelijk iets minder gesneuveld dan aanvankelijk gevreesd werd, namelijk 280 miljoen in plaats van de vooropgestelde 300 miljoen. Het goede nieuws was dat een zeer brede coalitie van maar liefst 92 middenveldorganisaties (51 Nederlandstalige, 33 Franstalige, 8 federale) een platformtekst tegen de besparingen ondertekende. Niet alleen ngo's, maar ook vakbonden, milieuorganisaties en andere middenveldorganisaties stuurden daarmee een sterk gezamenlijk pleidooi om niet te besparen op de rug van de allerarmsten.

"Hulde aan de slachtoffers van de besparingen

op #ontwikkelingssamenwerking"

Benedikt Raets @BenediktRaets

10 oktober 2013

Dirk Peeters

"Groeijende ongelijkheid is gevolg van de politieke beslissing die men globalisering genoemd heeft.

Roberto Bissio op #thinkglobalday"

Hendrik Van Poele @hvanpoele

19 april 2013

Think Global Day over ongelijkheid

Op 19 april organiseerde 11.11.11 zijn eerste Think Global Day. Met dit nieuwe initiatief wilden we een debat op gang trekken over belangrijke uitdagingen en vraagstukken omtrent ontwikkeling in Noord en Zuid. Het eerste event stond in het teken van ongelijkheid.

In de opkomende landen en veel middeninkomenslanden stijgt de globale welvaart wel, maar tegelijkertijd neemt de ongelijkheid toe. Ook bij ons zie je dat door de economische crisis een steeds kleiner percentage van de bevolking profiteert van het huidige economische systeem. Op Think Global Day wilden we daarom verder kijken dan de economische consensus. Hoe zit het nu met armoede en wat heeft het overheersende markteconomische model al echt betekend voor arm en rijk?

Een internationaal panel van experts uit de vier windstreken van onze aarde verzamelde hiervoor in Brussel. Duncan Green, Bea Cantillon, Roberto Bissio, Karel Van Eetvelt, Gauri Augustine, Jan Vandemoortele, Beverley Jansen, Jean Bossuyt, Maria Jespen, Danielle Dierckx en onze eigen Bogdan Vanden Berghe kruisten de degen. Met humor en ernst, met bij momenten straffe uitspraken of bijtende verhalen. En op één punt duidelijk eensgezind: de ongelijkheid moet eruit.

Regering gewekt met reuzenwekker

In september trokken de leden van de coalitie 2015 De Tijd Loopt naar het parlement om premier Di Rupo en zijn regering wakker te schudden. Ze hadden daarvoor een reuzenwekker en meer dan 200.000 online verzamelde decibels bij. Daarmee vroegen ze onze bewindvoerders om dringend werk te maken van de Millenniumdoelstellingen (MDG's).

In 2000 ondertekenden de leiders van 191 landen deze doelstellingen met de bedoeling om tegen 2015 de armoede in de wereld te halveren. Het lijkt erop dat enkele MDG's, zoals het halveren van de armoede

en de toegang tot drinkwater, gehaald zullen worden. Toch moeten 1,2 miljard mensen nog steeds overleven met maar 1,25 dollar per dag. 57 miljoen kinderen kunnen niet naar school en dagelijks sterven 770

vrouwen tijdens de zwangerschap of in het kraambed. Daarnaast zien we dat overal ter wereld landen bezuigen op ontwikkelings samenwerking. Ook België snoeide de voorbije jaren hard in dit budget.

“Ze hadden meer dan 200.000 decibels bij” ■

Het was dus hoog tijd om Di Rupo en zijn regering te wekken. Door de wekker af te zetten en zo het gerinkel te stoppen, onderstreepte de premier het Belgische engagement voor de MDG's. “We zien dat we echt resultaten kunnen boeken op het terrein als we internationaal samenwerken”, zei hij. Ook de besprekingen over wat er na 2015 moet gebeuren, vond hij belangrijk. “België wil hierin een voortrekkersrol spelen en zal pleiten voor sociale, economische én milieudoelstellingen”. Op enkele thema's zou hij extra willen inzetten: de strijd tegen ongelijkheid, een duurzame planeet en de gelijkheid van vrouwen en mannen.

Het valt af te wachten of onze regering die beloftes zal waarmaken. Intussen tikt de tijd genadeloos verder.

“2015 De Tijd Loopt:
De regering hoort het signaal.
België zal zich in NY inzetten
voor de Millenniumdoelstellingen”

Elio Di Rupo @eliodirupo
20 september 2013

Burundi: moedig protest tegen perswet

In april 2013 keurde het Burundese parlement een nieuwe perswet goed. Deze wet legt de persvrijheid stevig aan banden en maakt het voor journalisten quasi onmogelijk om hun kritische rol in de samenleving te spelen. Maar ook de oppositie en het middenveld ondervinden de kwalijke gevolgen van de wet. Communiceren over gevoelige onderwerpen, zoals de nationale economie en het staatsbudget, het staatshoofd of de nationale veiligheid is voortaan verboden.

Daarom voerden de Burundese partners van 11.11.11 samen met andere organisaties uit de civiele maatschappij actie. Met een grootschalige petitie zamelden ze 11.000 handtekeningen in. De eerste petitie ooit in Burundi! Ook in België kwam 11.11.11 in actie. Een perscommuniqué en politiek werk resulteerden in standpunten en parlementaire vragen van Groen, CD&V en N-VA en een brief vanuit de Belgische Kamer en Senaat naar de Burundese president. Minister van Buitenlandse Zaken Didier Reynders sprak zich in het parlement uit tegen de wet, net als zijn Europese collega's.

Alle acties ten spijt, kwam de wet er toch. De vrees van 11.11.11 dat dit slechts het begin was van een lange rij maatregelen om critici van het regime de mond te snoeren in de aanloop naar de verkiezingen van 2015, lijkt meer dan gegrond. Het voorstel tot grondwetwijziging in het late najaar wijst ook in die richting.

“@dreyners spreekt zich uit tegen perswet Burundi.

Goede zaak op internationale dag van de persvrijheid”
[Bogdan Vanden Berghe @bogdandberghe](#)
 3 mei 2013

Wim Van Cappellen/Reporters

CENTRAAL-AFRIKA

Congo: timmeren aan een betere wet op mijnbouw en petroleumontginning

De voorbije twee jaar hebben onze partnerorganisaties Ocean en RRN zwaar ingezet op de herziening van de mijnbouw- en petroleumwetgeving. Ze formuleerden amendementen en probeerden de beleidsmakers te overtuigen om hun voorstellen op te nemen. De nieuwe wetten zijn er nog niet door, maar de niet-aflatende druk heeft er alvast voor gezorgd dat er in de voorontwerpen meer aandacht is voor de rechten van de lokale bevolking en het milieu.

Beide organisaties hebben ook expertise verworven en gespecialiseerd materiaal

aangekocht om samen met de bewoners van het woud de lokale leefomgeving in kaart te brengen. Zo ontstaat een duidelijke afbakening van zones, met als uiteindelijke doel de erkenning van de grond als eigendom van de lokale bevolking. Dit stelt de bewoners in staat met hun overheden te onderhandelen over het gebruik van de gronden.

Nu doen zelfs publieke diensten een beroep op de kennis van Ocean en RRN, voor zaken die te maken hebben met grondtwisten. Het versterkt deze partners in hun rol om de uitvoering van bestaan- de wetten en bepalingen op te volgen.

AZIË

Filipijnen: wachten op klimaatplan na Haiyan

Op 8 november trok supertyfoon Haiyan een spoor van dood en vernieling over de centrale eilanden van de Filipijnse archipel. Dertien organisaties die er al vele jaren actief zijn sloegen de handen in elkaar en lanceerden het platform Heropbouw Filipijnen. Dat bood, onder de vleugels van koepelorganisaties 11.11.11 en CNCD-11.11.11 een aanvulling op oproepen voor noodhulp van verschillende humanitaire organisaties. Tot eind 2013 zamelde het 157.000 euro in.

Bij dergelijke rampen zijn lokale organisaties vaak het snelst ter plaatse. Zij weten ook waar en hoe de eerste hulp het best ingezet wordt. Vandaar dat 11.11.11 en andere leden van het platform Heropbouw Filipijnen extra steun gaven aan hun partnerorganisaties. 11.11.11 hielp bijvoorbeeld FDC en ATM om hulpacties op te zetten. Maar de ramp stelt de partners ook voor de uitdaging om er bij de heropbouw voor te zorgen dat zo veel vernietiging in de toekomst vermeden kan worden.

Dat deze tyfoon net voor de klimaattop in Warschau toesloeg, was een ironisch toeval. Want het is door de klimaatopwarming dat tropische stormen heviger en frequenter worden. Samen met onze partners blijft 11.11.11 de beleidsmakers op hun verantwoordelijkheid wijzen. Ook in de Filipijnen is het wachten op een doortastend klimaatplan.

“Onze partner van de Filipijnen: ‘Super-tyfoon Haiyan is zoveelste wake-up call voor onderhandelaars VN Klimaatconferentie’”
11.11.11 @www11be 10 november 2013

Heropbouw Filipijnen bestaat uit 11.11.11, CNCD-11.11.11, Trias, Solidagro (ex-Bevrijde Wereld), Geneeskunde voor de Derde Wereld, Wereldsolidariteit, Plan België, Disop, Entraide et Fraternité, KIYO, VIA Don Bosco, SOS Kinderdorpen en Kinderen Derde Wereld.

Indonesië: Sumba zet zich schrap tegen mijnbouw

Het eiland Sumba in Oost-Indonesië is arm, maar de bewoners houden ervan en zijn vastberaden om hun leefomgeving te beschermen. Want er zijn kapers op de kust. Zakenmannen kopen land op om er grote kuddes vee te laten grazen, en mijnbouwbedrijven azen op concessies om goud te delven. Partnerorganisatie Jatam helpt de gemeenschappen om het hoofd te bieden aan alle druk.

In 2010 vernam Jatam dat er een nieuwe mijnconcessie was verleend aan een Australisch bedrijf. Daarop besloot Jatam actievoerders tegen de concessie bij te staan met vormingen en strategievergaderingen. Er waren sindsdien heel wat lokale acties tegen deze mijnbouwvergunning op Sumba. Ook hielpen twee culturele festivals de samenhang in de gemeenschap te versterken. En dat was nodig.

Umba Mehang is één van de actievoerders. “De komst van het bedrijf verdeelde onze gemeenschap. Het bedrijf schonk gratis uniformen aan de schoolkinderen, stelde een aantal mensen tewerk, vleide het lokale bestuur en schonk stenen aan de kerkelijke leiders. Toch bleef een grote meerderheid tegen de komst van de mijn. Toen het bedrijf in maart 2012 met boringen begon, richtten we barricades op en gingen we nog luider protesteren bij de overheid.”

In april 2012 ging één van de kranen nabij een proefboring in vlammen op. Daarop besloot het bedrijf om te vertrekken. Ondanks gebrek aan bewijzen, werden Umba Mehang en twee andere actievoerders opgepakt als brandstichters en vastgehouden tot begin 2013.

Ecuador: weerstand is nodig

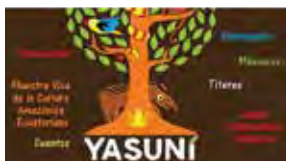
Het eerste mandaat van de Ecuadoraanse president Correa was veelbelovend, met onder meer de erkenning van de rechten van de natuur in de nieuwe grondwet. Maar ondertussen gaat hij voluit voor economische groei op basis van petroleumexploitatie. Daarbij treedt de regering heel repressief op tegen organisaties die niet in het gareel lopen. In die context is het werk van onze partner **Acción Ecológica** opmerkelijk.

Een jaar lang konden geïnteresseerde investeerders bieden op dertien petroleumblokken in het zuidelijke Amazonegebied. **Acción Ecológica** steunde de inheemse volkeren die weerstand boden tegen mo-

gelijke ontginning. Toen de overheid de Ecuadoraanse ngo **Fundación Pachamama** ontbond omwille van vermeend geweld tijdens een manifestatie, sprong **Acción Ecológica** in de bres. Uiteindelijk waren er slechts vier biedingen voor de blokken, een ware mislukking voor de overheid.

In Campo Libertador, de oudste petroleumzone van het land, steunde **Acción Ecológica** een comité dat opkomt tegen watervervuiling. En met succes. Het gemeentebestuur zorgt nu voor levering van drinkbaar water.

En dan is er nog het nationaal park Yasuní. In 2013 gaf Correa de toestemming om er naar olie te boren. Een slag in het gezicht voor alle organisaties in binnen- en buitenland die jarenlang hebben gestreden voor het behoud van het park. **Acción Ecológica** legde zich er echter niet bij neer en eiste een referendum. Het startte razendsnel het initiatief **YASunidos** op om jongerenbewegingen, vrouwenorganisaties enz. te mobiliseren. Die trokken de voorbije maanden in groten getale de straat op om handtekeningen te verzamelen voor de volksraadpleging. Het laatste woord is dus nog niet gezegd.

“Morgen verzamelen we handtekeningen, terwijl de kleintjes zich amuseren! Bij El Arbolito om 10u. We verwachten je!”
Yasunidos@Yasunidos 18 oktober

Peru: duurzaam Loreto

Onze partnerorganisatie **DAR** publiceerde de studie **Loreto Sostenible al 2021** of Loreto Duurzaam tegen 2021. De regio Loreto, in het noordoosten van Peru, is de grootste van het land en ligt in het Amazonegebied. Hij wordt al jaren bedreigd met ontbossing en vervuiling. Met deze publicatie toont **DAR** hoe de regio het hoofd kan bieden aan deze bedreigingen.

De voorstellen gaan verder dan de traditionele bescherming van de biodiversiteit. In twee mogelijke toekomstscenario's schetst de studie wat er zal gebeuren in de komende tien jaar als het huidige ontwikkelingsmodel gevolgd wordt. En hoe Loreto er zou kunnen uitzien als duurzame ontwikkelingscriteria toegepast worden.

De studie levert een basis voor de uitwerking van een ontwikkelingsplan of een strategische milieu-evaluatie voor de regio en het Amazonegebied. Hij geeft aan hoe regionale overheid, sociale organisaties en inheemse organisaties kunnen samenwerken aan beter milieubeheer en een beter beheer van de investeringen.

Haïti: vier jaar na de aardbeving

Eind 2013, met een korte uitloop in 2014, liep het programma Heropbouw Haïti af. Zeventien Belgische organisaties en hun lokale partners werkten sinds eind 2010 samen, onder coördinatie van 11.11.11 en CNCD-11.11.11. Er is nog veel te doen maar de balans is positief.

Op drie verschillende werkterreinen hebben de organisaties een verschil gemaakt: landbouw, onderwijs en zorg voor kwetsbare kinderen en gezondheidszorg in lokale gemeenschappen.

Daarnaast versterkten de lokale organisaties hun capaciteiten. Ze geraakten overtuigd van het belang van samenwerking en gaan ook in de toekomst kennis blijven uitwisselen en overleggen.

Ilse Roels

Gezondheidszorg geraakt met deze klini-mobiel van Mosctha en Wereldsolidariteit tot in de arme zones.

11.11.11 organiseerde vormingen en uitwisselingen. Die gaven de partnerorganisaties zin om te blijven samenwerken nu het programma afgelopen is.

Ilse Roels

Ilse Roels

ITECA en Broederlijk Delen zorgden voor opslag van zaaigoed en geoogste granen. Daarmee is de voedselzekerheid beter gagarandeerd.

Een van in totaal 6 nieuwe scholen die SOS Kinderdorpen, ACTEC en Via Don Bosco bouwden.

ACTEC

Vernieuwende projecten, een groot succes

Om nog meer mensen met ontwikkelingssamenwerking in contact te brengen, maakt 11.11.11 ruimte voor vernieuwende projecten. In Limburg kent Laet je Strikken voor de Wereld een groot succes en het kersverse Iedereen Mondiaal in de provincie Antwerpen heeft duidelijk de wind in de zeilen. Vila Cabral in Antwerpen is ondertussen al een vaste waarde in de stad.

“Workshops begeleiden bij Iedereen Mondiaal is een unieke ervaring!”

Ragna is vrijwilligster bij Iedereen Mondiaal. Ze begeleidt kookworkshops, chocoladeproeverijen en kinderfeestjes. Ragna: “Er zijn twee dingen die me in het bijzonder aanspreken in dit project. De workshops zijn een combinatie van ‘inhoud’ en ‘praktijk’. Mensen vinden het leuk om bij te leren over noord-zuidthema’s en tegelijk zelf aan de slag te gaan. De kookworkshop bijvoorbeeld is een ideale combinatie van info, gezellig kokkerellen en natuurlijk ook de smaakpapillen verwennen. En zelf leer ik ook veel bij. Ik heb me echt ingewerkt in het thema duurzaamheid. Ik wil de deelnemers aantonen dat onze consumptiegewoonten invloed hebben op het Zuiden. Daarnaast heb ik leren spreken voor groepen. Het is erg fijn om steeds voor een andere groep te staan.”

Luchtig en laagdrempelig

Bij deze projecten ligt de nadruk op sensibiliseren en activeren van de deelnemers, maar altijd op een luchtige en laagdrempelige manier. Ze brengen diverse thema’s uit ontwikkelingssamenwerking aan de man via workshops, filmvoorstellingen, expo, debatten, enzovoort.

Buiten de lijntjes

De projecten kleuren bewust buiten de lijntjes door ietwat atypische doelgroepen aan te spreken. De Antwerpse jeugdraad, de Bocholtse Femma en een Booms dienstencentrum werden al overtuigd. Net als een straat in Berchem, een jeugdbeweging uit Merksem, een buurthuis in Deurne, een multiculturele vrouwengroep uit Maasmechelen, een Mortselse seniorenraad, een gemeentebestuur uit Heusden-Zolder en noem maar op.

OOK LOKAAL

In cijfers

- Dankzij Vila Cabral gingen in de stad Antwerpen zo’n **150** verenigingen aan de slag met het campagnethema Recht op voedsel.
- Laet je Strikken voor de Wereld en Iedereen Mondiaal kregen maar liefst **353** groepen op de been.
- In de provincie Antwerpen, waar Iedereen Mondiaal pas in september van start ging, vonden **68** workshops plaats die een kleine **800** deelnemers op de been brachten.
- In Limburg werden **285** workshops georganiseerd, goed voor **3.349** deelnemers. Het grote succes van Laet je Strikken werd beloond met een verlenging van de subsidies voor **3** jaar.

www.iedereenmondiaal.be

www.vilacabral.be

www.laetjestrikkenvoordewereld.be

4de pijler opgenomen in noord-zuidbeweging

Ruim 600 4de-pijlerinitiatieven hebben zich tot nu toe geregistreerd op de website van het 4de-pijler-steunpunt, dat is ondergebracht bij 11.11.11. Via vormingen, ontmoetingsmomenten en persoonlijk advies tracht het iedereen bij te staan die met een eigen project in het Zuiden bezig is.

Statutenwijziging

Sinds 2013 maakt de 4de pijler ook structureel deel uit van onze noord-zuidbewe-

ging. Na een statutenwijziging verkregen vijf vertegenwoordigers van de 4de pijler een plaats in de Algemene Vergadering van 11.11.11. Op 5 oktober werden zij verkozen door het 4de-pijlerpanel, een groep van 4de-pijlerorganisaties die het handvest van 11.11.11 onderschrijven en samen de stem van de 4de pijler binnen de beweging vertolken.

Duizenden vrijwilligers erbij

“Als we in Vlaanderen één krachtvolle noord-zuidbeweging willen, dan horen de duizenden vrijwilligers van de 4de pijler

daar gewoon bij”, stelt de nieuwe visietekst die 11.11.11 in 2013 aannam. “Door zo veel mogelijk krachten te bundelen, kunnen we samen een sterk verhaal brengen voor het Zuiden.” Dat zie je nu al in de gemeentelijke raden voor ontwikkelingssamenwerking, waar vrijwilligers van 4de-pijlerorganisaties en ngo's vaak zij aan zij opkomen voor een stevig lokaal noord-zuidbeleid.

www.4depijler.be

Ondersteuning van het lokale noord-zuidbeleid

Beste wensen: een solidaire, duurzame gemeente

In januari 2013 gingen de nieuwverkozen schepenen van Ontwikkelingssamenwerking aan de slag. Met een wenskaart en een basisvorming ‘werk maken van een lokaal noord-zuidbeleid’ nam het GROS-team van 11.11.11 contact op met hen. Op de wenskaart kon de plaatselijke GROS zijn wensen invullen en zo de speerpunten uit zijn memorandum onder de aandacht brengen.

Info en vorming

Er viel dit jaar heel wat nieuws te vertellen aan GROS'sen en lokale besturen. In tandem met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) informeerde het GROS-team hen over de nieuwe ge-

meentelijke beleidsvereisten en -mogelijkheden. Telkens opnieuw hamerde het team op het belang om noord-zuiddoelstellingen en actieplannen te integreren in het lokale meerjarenplan. Fijn om vast te stellen was dat de diverse noord-zuidmemoranda die de GROS'sen in 2012 hadden opgemaakt, vaak als insteek dienden voor de gemeentelijke beleidsplanning voor de komende zes jaar.

Begeleiding op maat

Het GROS-team zette verder in op de strategie om de GROS'sen te versterken, enerzijds als volwaardige partner van het bestuur bij de vormgeving van het lokale noord-zuidbeleid, en anderzijds als lokale beweging die mondiale thema's in de kijker plaatst. Daartoe organiseerden de teamleden tien regionale vormingen, zeven provinciale vormingsdagen en één con-

sulentenvorming voor de centrumsteden. Daarnaast begeleidden ze 25 GROS'sen op maat en werkten ze het pakket ‘Stapplan voor een lokaal noord-zuidbeleid’ uit.

11.be/gemeente

Bato Congo: als cultuur broodnodig is

Heeft een maatschappij meer nodig om zichzelf en haar leden te voeden dan water en brood? Met Bato Congo beantwoorden 11.11.11, KVS en Theater aan Zee die vraag. Ze tonen dat cultuur een zeer krachtige rol kan spelen als motor voor ontwikkeling.

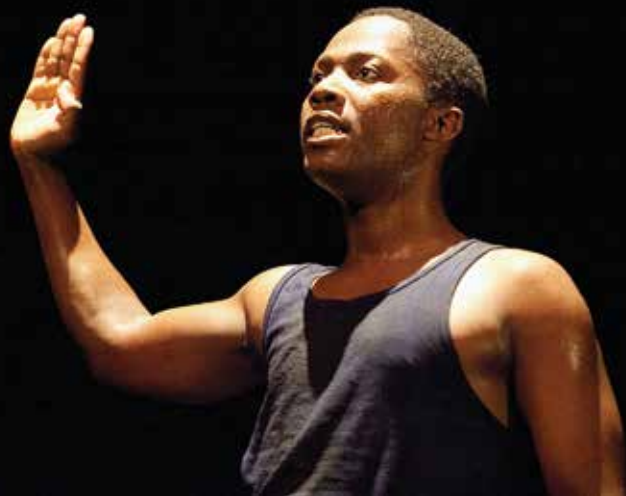
Voor het tweede jaar op rij boden de organisaties hedendaagse Afrikaanse kun-

stenaars de kans om hun werk te laten zien aan het publiek van Theater aan Zee. Geen spoor van exotisme, wel een ijzersterk programma als onderdeel van één van Vlaanderens toonaangevende hedendaagse kunstenfestivals. Beklijvende voorstellingen in de gulle sfeer van een zomers Oostende: het bleek alweer een voltreffer. Het belang van cultuur voor ontwikkeling mag dan wel minder hoog op de agenda van de officiële ontwikkelingssamenwerking staan, het feit dat verschillende voor-

"Bato Congo staat voor een gemeenschap van kunstenaars en organisaties die een mentale ruimte delen en samen dromen over een nieuwe toekomst voor hun land. Door ons koloniaal verleden zijn we vergeten wie we zijn. Alle artiesten binnen dit opzet werken in relatie tot die geschiedenis, vanuit het besef dat er ooit iets gebroken is waarvan we de puzzelstukjes nu terug aan elkaar proberen te lijmen."
Choreograaf Faustin Linyekula in De Morgen, 9 augustus 2013

"Gelaagd in- en uitzoomend tussen persoonlijke verhalen, culturele erfenis en politiek bewustzijn, en met een helderheid die alleen kan voortvloeien uit een diepe noodzaak, stemmen Dinenzord en Canda tot nadenken over de cruciale rol die kunst speelt in het verbeelden van een nieuwe toekomst voor het Zuiden. Maar evenzeer voor ons."

Journaliste Charlotte De Somviele in De Morgen, 9 augustus 2013

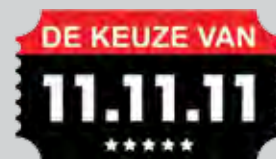
CULTUUR

stellingen uitverkocht waren, toont het potentieel om er ook in het Noorden iets mee te doen. Het thema cultuur en ontwikkeling zal dan ook in de volgende jaren door 11.11.11 verder uitgewerkt en gestoffeerd worden. Maar de ambassadeurs bij uitstek blijven wel artiesten als Dinenzord, Faustin Linyekula en Panaibra Gabriël Canda die niet alleen tijdens Bato Congo, maar ook op andere podia gestalte geven aan de link tussen cultuur en ontwikkeling.

11.11.11 kiest op MOOOV

Filmfestival MOOOV is ontstaan uit het samengaan van de filmfestivals Cinema Novo in Brugge en Open Doek in Turnhout. Het nieuwe festival bracht in 2013 liefst zeventig films met zicht op het Zuiden in zeven Vlaamse steden: Brugge, Genk, Koersel, Lier, Sint-Niklaas, Roeselare en Turnhout.

11.11.11 is partner van MOOOV en presenteerde voor het eerst 'De keuze van 11.11.11', een selectie van vijf films met thema's die wij belangrijk vinden: Elefante Blanco van Pablo Trapero (Argentinië), La Pirogue van Moussa Traoré (Senegal), The Patience Stone van Atiq Rahimi (Afghanistan), When I Saw You van Annemarie Jacir (Palestina) en de documentaire Fatal Assistance van Raoul Peck (Haïti).

Muziek, frieten en een vleugje inhoud

Je twintigste verjaardag vieren en dan ... een streep eronder. Dat was het droeve lot van Mano Mundo in 2013. Jarenlang één van de toonaangevende festivals op het kruispunt van interculturaliteit en wereldwijde solidariteit, en van plezier en inhoud. Door wegvallende subsidies zagen de organisatoren, waaronder 11.11.11, zich genooddacht het einde aan te kondigen.

Net als de voorbije jaren zette Mano Mundo ook in 2013 de gemeenschappelijke campagne van de noord-zuidbeweging in de schijnwerpers. Wie een festival bezoekt,

doet dat doorgaans om zich te ontspannen en uit te leven. Wil je stevige kost als het thema recht op voedsel voorschotelen, dan kies je dus het best voor een hapklare brok, letterlijk maar ook op het vlak van sensibilisering. Daarom stalden we het weekmenu van een gemiddeld Belgisch gezin uit tegenover dat van een familie in Ethiopië. Misschien wat kort door de bocht, maar wel overduidelijk en voer voor veel discussie. De festivalgangers kregen ook een sticker opgekleefd: een rode voor wie pech had en honger moest lijden, een groene voor de geluksvogels die wel een hapje kregen. Want ook in de echte wereld bepaalt het lot door je geboorte of je meer of minder kans hebt op een hongerig bestaan.

Zowel de grote als de kleine versie van deze festivalstand toerde na Mano Mundo nog door Vlaanderen, langs kleine en grote festivals en wereldfeesten. De grote stand werd nog op dertien plaatsen gebruikt. De kleine versie, Dagelijkse Kost, werd in totaal 57 keer ontleend.

De festivalstand blijkt een succesformule om tussen muziek en frieten een beetje inhoud te serveren. Wordt zeker vervolgd!

"Wat wij eten in één week" - Familie Peeters

"Wat wij eten in één week" - Familie Shikwira

De ecologische voetafdruk van 11.11.11

DE CIJFERS

11.11.11 ijvert voor een efficiënte aanpak van de klimaatopwarming. We zetten overheden onder druk en sensibiliseren consumenten uit het Noorden. Maar we passen onze boodschap natuurlijk ook toe op onze eigen organisatie. Al vier jaar lang meten we ons gedrag en de impact ervan op het milieu. Aan de hand van een milieuactieplan verbeteren we de resultaten continu.

In 2013 werden onze inspanningen zelfs letterlijk beloond. We ontvingen het label

'ecodynamische onderneming' met twee sterren van het Brussels Instituut voor Milieubeheer (BIM).

Realisaties in 2013

Nadat we in 2012 ons milieuactieplan hadden uitgebreid met onze landenkantoren in het Zuiden, hebben we er vorig jaar ook de andere organisaties die gevestigd zijn in ons kantoorgebouw te Brussel aan toegevoegd.

Voor de meeste indicatoren kunnen we een positief resultaat voorleggen. Hoewel de winter en het voorjaar in 2013 erg koud waren, daalde ons gas- en energieverbruik dat jaar met meer dan 5% tegenover 2012. Dat komt onder meer doordat we onze oude stookketel vervangen hebben door nieuwe aardgascondensatieketels. We opteerden voor twee kleine in plaats van één grote. Zo kunnen we bij gering verbruik één van beide uitschakelen. Daarnaast werden 92% van al onze woon-werkverplaatsingen afgelegd met het openbaar vervoer. Het

aantal dienstverplaatsingen met de wagen daalde met 19%. Nationale en internationale vliegtuigreizen veroorzaken een groot deel van onze CO₂-uitstoot. Door de aard van onze activiteiten zijn ze echter moeilijk te vermijden. Toch zijn we erin geslaagd onze uitstoot door vluchten te verminderen met ongeveer 15%.

We presteerden minder goed op het vlak van waterverbruik. Door een lek in de leidingen lag dat 65% hoger dan in 2012. Maar dat euvel is ondertussen opgelost. Ook ons drukwerk kende een stijging van zo'n 10%. We zoeken nog uit wat daar precies de oorzaak van is.

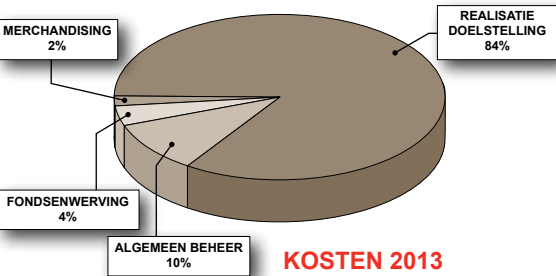
Al bij al geen slechte resultaten dus. Op www.11.be/activiteitenverslag kan je alle cijfers van 2012 en 2013 terugvinden.

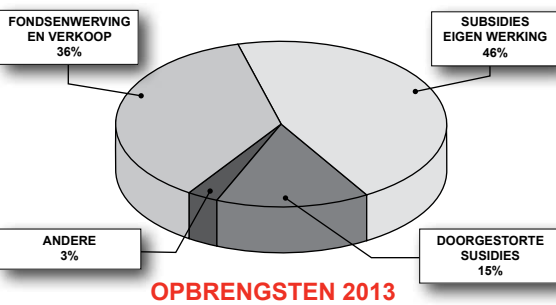
Dirk Peeters

Resultatenrekening

- We sluiten 2013 af met een klein verlies. Dat is het gevolg van een extra voorziening voor financiële risico's.
- De kosten blijven globaal op hetzelfde niveau. De loonkost stijgt, vooral door extra loonkosten in de Zuidkantoren en enkele tijdelijke aanwervingen. De activiteiten rond wederopbouw van Haïti nemen af, de partnerwerking van dit programma is afgelopen op 31/12/2013.

- De opbrengsten dalen met 319.021 euro. In 2012 waren er éénmalige verkopen en sponsoring voor Sing for the Climate. Verder waren er in 2013 minder legaten. De gelden voor de wederopbouw van de Filipijnen worden overgebracht naar 2014. De DGD- subsidies nemen toe, maar daar tegenover staat een daling in de subsidiëring van het Haïti-programma.

- Het financieel resultaat blijft op peil, terwijl de uitzonderlijke kosten terugkomen tot een normaal niveau. In 2012 viel hieronder de observatiemissie in Congo, waarvoor we geen subsidies ontvingen.

	2013	2012	
KOSTEN	16.401.120	16.389.152	+11.968
Aankopen en Aanmaakkosten	75.775	74.421	+1.354
Aankopen merchandising	126.150	160.054	-33.904
Werkingskosten	2.002.840	1.920.055	+82.785
Kosten fondsenwerving en merchandising (zonder personeel)	496.727	502.080	-5.353
Personeelskosten	5.049.093	4.892.172	+156.921
Afschrijvingen	162.854	175.622	-12.768
Voorzieningen	230.078	-159.121	+389.199
Belastingen	37.179	44.106	-6.927
Financiering Leden uit Campagne	2.464.875	2.558.051	-93.176
Financiering Tijdelijke Projecten	71.135	93.164	-22.029
Doorgestorte Subsidies	581.377	569.547	+11.829
Partnerfinanciering Zuidwerking	3.249.752	3.172.226	+77.526
Partnerfinanciering Haïti	1.853.285	2.386.777	-533.492
OPBRENGSTEN	16.286.732	16.605.753	-319.021
Verkopen	22.569	134.508	-111.939
Fondsenwerving	6.052.732	6.202.437	-149.705
Verkopen merchandising	373.966	434.278	-60.312
Doorrekening campagnekosten	26.919	38.307	-11.388
Fondsenwerving	5.621.235	5.615.454	+5.781
Legaten	30.612	114.398	-83.786
Overgedragen eigen middelen	63.673	-64.305	127.978
Over te dragen middelen heropbouw Filipijnen	-157.683		-157.683
Ledenbijdrage	59.119	61.077	-1.958
Subsidies	9.902.368	9.937.678	-35.310
DGD meerjarenfinanciering	6.862.635	6.341.456	+521.179
DGD Haïti-programma	2.042.998	2.572.984	-529.986
Andere overheden	467.786	525.128	-57.342
Tewerkstellingspremies	528.949	498.110	+30.839
Bijdragen NGO's Projecten	156.347	20.166	+136.181
Diverse Opbrengsten	187.607	314.193	-126.586
Overschot/tekort uit werking	-114.388	216.601	-330.989
Financiële Kosten	-23.800	-32.361	+8.561
Financiële Opbrengsten	63.590	68.779	-5.189
Overschot/tekort uit gewone activiteit	-74.598	253.019	-327.617
Uitzonderlijke Kosten	-11.710	-215.060	+203.350
Uitzonderlijke Opbrengsten	28.206	29.245	-1.039
Overschot/tekort van het boekjaar	-58.102	67.204	-125.306
Toevoeging overgedragen resultaat	-412	204	-616
Toekenning of onttrekking fondsen	-57.690	67.000	-124.690

Beknopte balans op 31/12/2013

ACTIVA	2013	2012	PASSIVA	2013	2012
Vaste activa	1.371.230	1.373.185	Eigen Vermogen: Bestemde fondsen	6.533.347	6.591.268
Immateriële vaste activa - software	903	10.754	Bestemde fondsen	6.533.347	6.590.856
Materiële vaste activa	877.159	862.329	Overgedragen resultaat	-	412
Financiële vaste activa	493.168	500.102	Voorzieningen	532.279	278.265
Vlottende activa	8.170.874	8.539.128	Schulden	2.476.478	3.042.780
Vorraden	65.231	50.956	Schulden kleiner dan 1 jaar	2.160.273	1.516.736
Vorderingen op ten hoogste 1 jaar	1.510.277	1.624.698			
Geldbeleggingen	1.016.507	1.266.508			
Liquide middelen	5.476.790	5.524.862			
Overlopende rekeningen	102.069	72.104	Overlopende rekeningen	316.205	1.526.044
TOTAAL ACTIVA	9.542.104	9.912.313	TOTAAL PASSIVA	9.542.104	9.912.313

- Het balanstotaal daalt met 370.209 euro, vooral in de vlottende activa.
- Langs de passiefzijde daalt het eigen vermogen door het verlies op te slopen. Wat we in 2012 overgedragen hadden naar 2013 is nu besteed in het kader van het DGD-programma en het Haïti-programma. Daardoor dalen de overlopende rekeningen met ongeveer 1.210.000 euro. De korte termijnschulden stijgen vermits we nog een deel van de subsidies moeten doorstorten. Deze subsidies zullen we pas laat in 2014 ontvangen.
- We blijven kiezen voor risicoloze en ethische beleggingen. Dankzij het stevige eigen vermogen kunnen we op balansdatum nog ongeveer 1.000.000 euro geldbeleggingen op korte termijn aanhouden. Deze tijdelijke beleggingen helpen ons de financiële kosten terug te verdienen en de werking te ondersteunen.

Deze cijfers sluiten aan met de jaarrekening zoals neergelegd bij de Nationale Bank.

Buiten deze balans is 11.11.11 ook eigenaar van het gebouw via de vzw SOS Honger.

SOS Honger heeft als aparte vzw ook een aparte jaarrekening.

De waarde van het terrein en het gebouw staat nog voor 97.233 in de balans van SOS Honger.

Deze vzw wordt ook door de Raad van Bestuur van 11.11.11 gecontroleerd.

11.11.11 kan rekenen op de inzet van 20.000 vrijwilligers. Duizenden mensen steunen ons financieel. Maar het vele werk dat wij verzetten zou niet mogelijk zijn zonder de steun van:

DE BELGISCHE
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING .be

Opbrengst campagne 2013

Een beetje minder, maar toch mooi

Na een kleine stijging in 2012 daalde de opbrengst van onze campagne in 2013 lichtjes. Op een aantal vlakken hadden we met tegenslag af te rekenen. Maar het bijeensprokkelen van meer dan 6 miljoen euro blijft een indrukwekkend resultaat. Van harte bedankt aan alle schenkers en vrijwilligers!

- De belangrijkste daling in absolute cijfers noteren we bij de legaten.

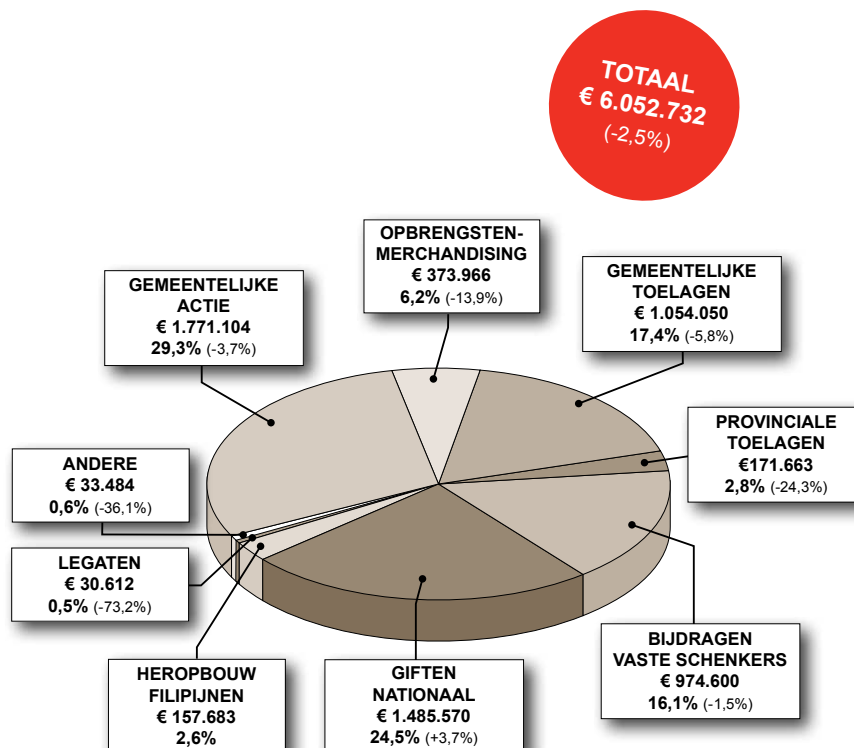
■ We zien ook een daling van de gemeentelijke actie en in het bijzonder van de lokale overschrijvingen. Die is in grote mate te wijten aan een nieuwe regelgeving bij de banken. Onze vrijwilligers mogen namelijk niet langer ingevulde overschrijvingsformulieren huis aan huis ophalen.

- De derde belangrijkste verliespost – alweer in absolute cijfers – zit bij de gemeentelijke toelagen. Het is voor het eerst in de geschiedenis van 11.11.11 dat we op dit vlak achteruitgaan.

■ Goed nieuws bij de giften op de nationale 11.11.11-rekening. Meteen een bewijs dat het thema van de campagne 'recht op voedsel voor iedereen' aansloeg. De bijdragen van de vaste schenkers kennen een lichte daling.

- De uitzonderlijke campagne voor de heropbouw in de Filipijnen bracht ruim 157.000 euro bijeen.

Gemeentelijke actie	1.771.104	- 68.864
Straatactie	1.298.717	+3.279
Lokale overschrijvingen	472.386	-72.143
Opbrengsten merchandising	373.966	-60.312
Gemeentelijke toelagen	1.054.050	-64.673
Provinciale toelagen	171.663	-55.208
Antwerpen	45.000	- 30.000
Vlaams-Brabant	52.663	- 208
Oost-Vlaanderen	50.000	- 25.000
West-Vlaanderen	24.000	
Bijdragen vaste schenkers	974.600	- 15.228
11.partner	432.169	- 3.780
Wereldpartners	337.343	- 10.765
Zij Aan Zij	205.088	- 684
Giften nationaal	1.485.570	+53.314
Mailings	1.251.023	+55.989
Diverse giften*	234.547	-2.674
Heropbouw Filipijnen	157.683	+157.683
Legaten	30.612	- 83.785
Andere	33.484	-18.956
TOTAAL	6.052.732	-156.029

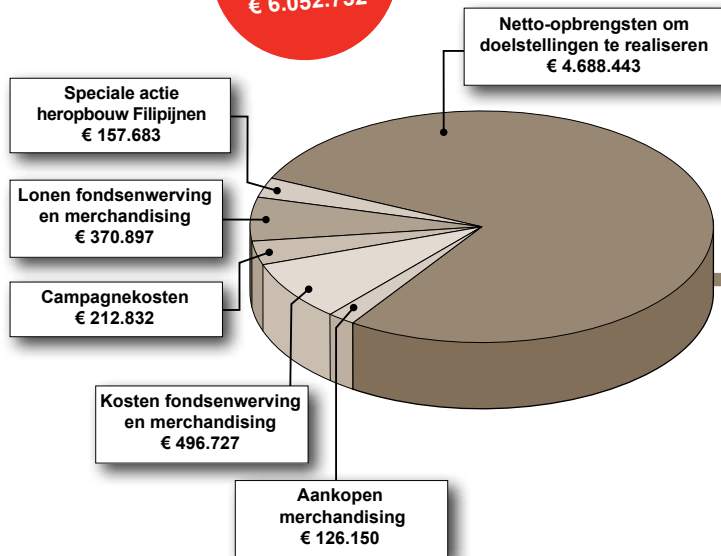

* Dit zijn spontane giften, giften op bijlagen in kranten en online giften.

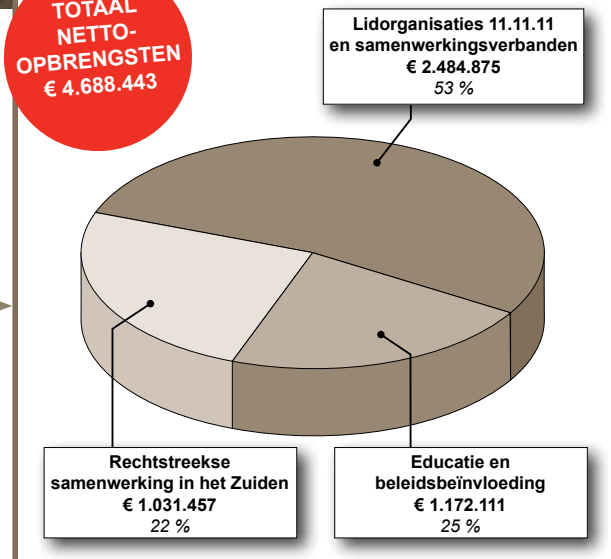

Betty Bex

**TOTAAL
BRUTO-
OPBRENGSTEN**
€ 6.052.732

**TOTAAL
NETTO-
OPBRENGSTEN**
€ 4.688.443

Noot: Naast inkomsten uit fondsenwerving en merchandising heeft 11.11.11 ook andere opbrengsten, vooral federale overheidssubsidies. Een totaal overzicht van onze opbrengsten en uitgaven vindt u terug in de resultatenrekening op p. 26.

Leden van de Koepel van de Vlaamse Noord-Zuidbeweging - 11.11.11

11.11.11 telt 340 11.groepen, met ongeveer 20.000 vrijwilligers, en een 60-tal lidorganisaties:

Niet-gouvernementele organisaties

- AEFJN African-Europe Faith and Justice Network
- Broederlijk Delen
- BOS+
- Caritas Internationaal België
- CATAPA
- Congodorpen
- Damiaanactie
- Dierenartsen zonder Grenzen
- Djapo
- fos - Socialistische Solidariteit
- Geneeskunde voor de Derde Wereld
- Kadervorming voor Afrikanen
- KIYO - ngo voor kinderrechten
- Maya Honing
- Memisa
- Nationaal Comité voor Onthaal van Derdewereldstudenten
- Oxfam-Solidariteit
- Oxfam-Wereldwinkels
- PHOS
- PROTOS
- Solidagro
- Studio Globo
- Trias
- UCOS
- Vlaams-Rwandese Vereniging Umubano
- Vredeseilanden
- Wereldsolidariteit

Koepelorganisaties, vredesorganisaties, landencomités e.a.

- Belgisch Comité voor Hulp aan Vluchtelingen
- Dienst Buitenlandse Studenten en Stagiairs
- Fair Trade Crafts Centrum
- intal
- Nederlandstalige Vrouwenraad
- ngo-federatie
- Orbi Pharma
- OR.C.A.
- Palestina Solidariteit
- Pax Christi Vlaanderen
- Socialisme zonder Grenzen
- Solidariteit om Leven
- Solidariteitsfonds
- Vlaams Guatemala Comité
- Vluchtelingenwerk Vlaanderen
- Vrede
- Vredesactie
- VVN - Vereniging voor de Verenigde Naties
- WIZA - Werkgroep Indianen Zuid-Amerika

Politieke, sociale en culturele bewegingen

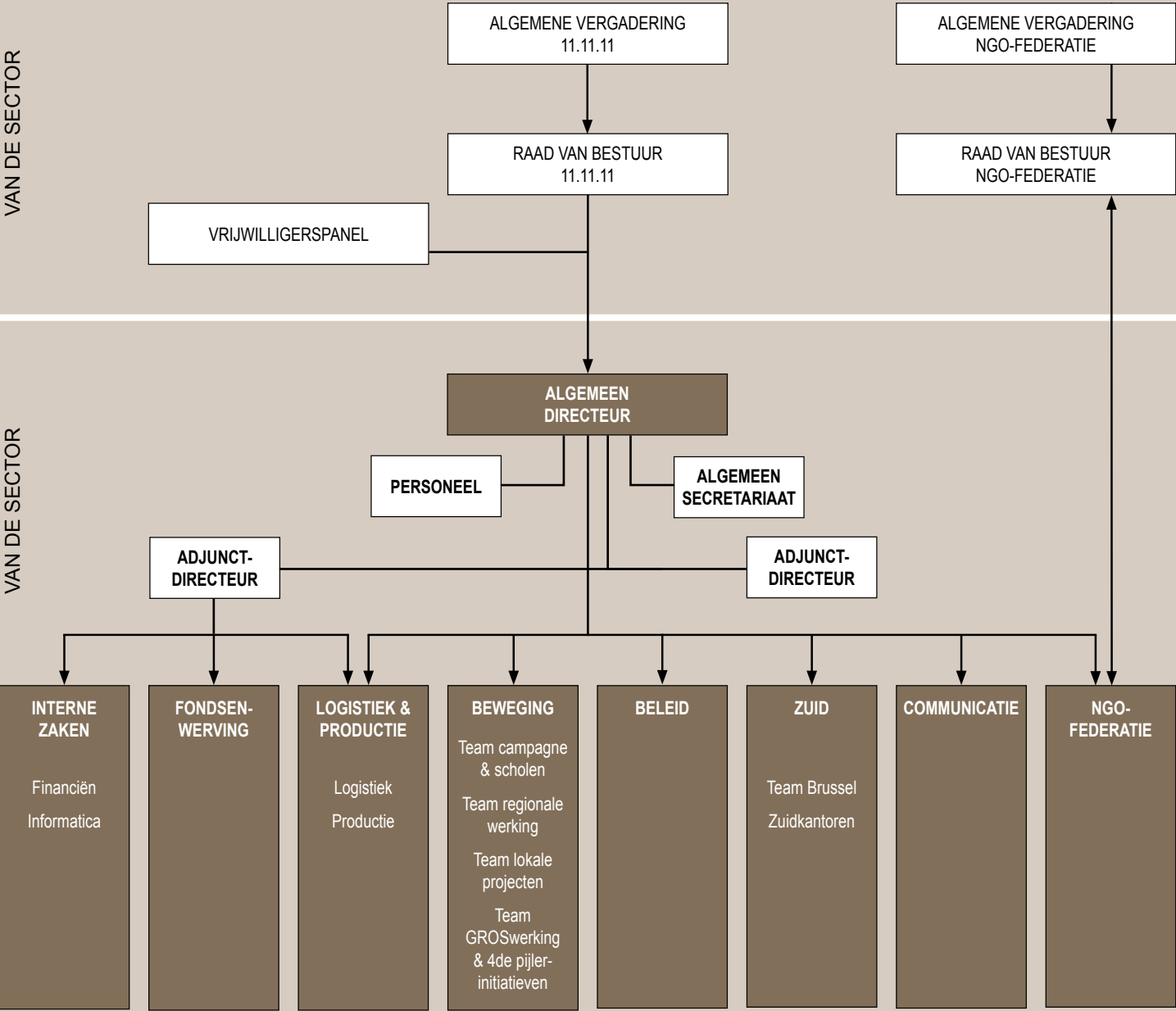
- ABVV
- ACLVB
- ACV
- Animo Jong Links
- Chirojeugd Vlaanderen
- Christenen voor het Socialisme
- Gezinsbond
- Globelink
- Jong CD&V
- Jong Groen
- Jong VLD
- Netwerk Bewust Verbruiken
- Sp.a-studiedienst
- VIVA - Socialistische Vrouwen Vereniging
- Vermeylenfonds

11.11.11 is ook lid van nationale, Europese en internationale netwerken, o.a.:

- Alterfin
- Commissie Vrouwen en Ontwikkeling
- Concord
- EURAC
- EUROSTEP
- EURODAD
- FAN, Financieel Actie Netwerk
- IPS, International Press Service
- Max Havelaar
- VVOB
- Wereldmediahuis (MO*)
- WSF, World Social Forum

BEHEERSORGANEN
VAN DE SECTOR

SECRETARIAAT
VAN DE SECTOR

CONTACT

ALGEMEEN SECRETARIAAT

11.11.11 vzw

Vlasfabriekstraat 11 – 1060 Brussel

Telefoon: 02 536 11 13

Fax: 02 536 19 10

info@11.be

www.11.be

Rekeningnummer:

IBAN: BE30 0000 0000 1111

BIC: BPOTBEB1

PROVINCIALE SECRETARIATEN

Antwerpen

Patriottenstraat 27 –

2600 Antwerpen-Berchem

Telefoon: 03 281 06 62

antwerpen@11.be

Limburg

Bedrijfsstraat 10 –

3500 Hasselt-Kiewit

Telefoon: 011 87 14 80

limburg@11.be

Oost-Vlaanderen

Dok-Noord 4 hal 25 – 9000 Gent

Telefoon: 09 233 02 03

oost-vlaanderen@11.be

Vlaams-Brabant en Brussel

Vlasfabriekstraat 11 – 1060 Brussel

Telefoon: 02 536 11 47

brabant@11.be

West-Vlaanderen

Hugo Verrieststraat 22 – 8800 Roeselare

Telefoon: 051 24 06 13

west-vlaanderen@11.be